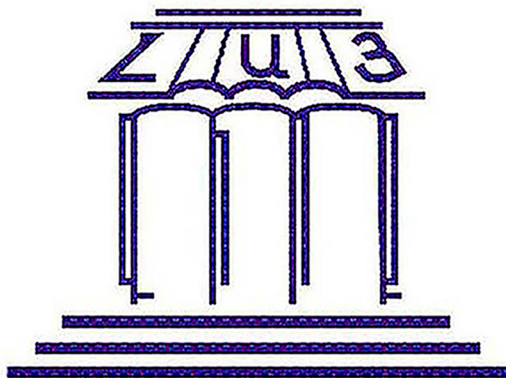

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

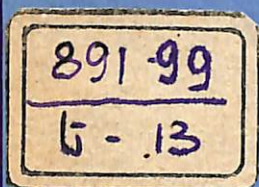
Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

8884

Kyrtysen Te.

Pueg Uaygkeu

Roundleaf
1922

220

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հրատարակ. Ս. Կ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ և ԵԳԱՆԵԱՆ

№ 2

Խ. ԵԳԱՆԵԱՆ

ՔԱԶ ՍԱՐԳԻՍԸ

ՀԷՔԵԱԹ

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

և ՍՏԵՓԱՆ Կ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

1922

2003

891.99

Ե-13

891-99
5-13
ay

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հրատարակ. Ս. Կ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ և ԵԳԱՆԵԱՆ

№ 2

Խ. ԵԳԱՆԵԱՆ

ՔԱԶ ՍԱՐԳԻՍԸ

ՀԷՔԵԱԹ

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Տպագրութիւն ՍՏԵՓԱՆ Կ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

1922

5102

31398-42

ՔԱՂ ՍԱՐԳԻՍԸ

Հեֆեսոս

Քամանակով գիւղի մը մէջ Սարգիս անու-
նով մարդ մը կ'ապրէր։ Ան չա՛տ վախկոտ, ծոյլ
ու անշնորհք մէկն էր, իսկ կինը՝ Նոյեմզարը,
բնդհակառակը խելօք, աշխատասէր և բանիմաց
կին մըն էր։ Անոնք զաւակներ չունէին։

Սարգիսը ամբողջ ժամանակը սենեակին
մէջ նստած խաղաթուղթերով բազդ կը բանար,
զանազան պարապ բաներու մասին զուշակու-
թիւններ կընէր, մեծամեծ ծրագիրներ կը շի-
նէր, մէկ խօսքով ձեռքէն փառայի սփռ զործ
չէր դար, բայց և ո՛չ մէկուն ըրածը կը հաւ-
նէր։ Ամբողջ գիւղը անոր անունը «Քաջ Սար-
գիս» էր դրեր։

Խեղճ Նոյեմզարը ամառ-ձմեռ կաշխատէր,
ամեն տեսակի տնային գործեր կընէր՝ ջուր կը
բերէր, հաց կը թխէր, լաթ կը լւար, գաշ-
տերէն փայտ կը ժողուէր։ Ասկէց զատ ալ
հարեաններուն կերթար, անոնց գործերը կընէր
և ստացած դրամովը երիկն ու տունը կը նայէր։
Բայց նորէն մարդուն աչքին դէշ կերևար։ Ան
ծղկ համբերութեան տէր կին մըն էր, ամեն
բան ճակատագիր համարելով, կը լռէր։

Անգամ մըն ալ ամառնային պարզ, ազօր
լուսընկայ գիշեր մը, երբ ճաշէն ետքը Սարգիս

(2638)

47

14662-58

9

պարտէզ ելաւ քիչիկ մը օդ առնելու, ըստ սովորականին Նոյեմբարն ալ հետն առաւ (որովհետեւ այնքան վախկոտ էր, որ առանց անոր սենեակէն քայլ մըն ալ չէր առներ)։ Կնոջ ներկայութենէն սիրտ առած, քանի մը քայլ առաջացաւ, ճիշդ բակին մէջտեղը կեցաւ, ու աչքերը լուսնին յառելով, բարձր ձայնով պոռայ։

— Այ կնիկ, ի՞նչ աղւոր քարաւան սոթթելու գիշեր է։

Նոյեմբարը քիչիկ մը նեղացած ձայնով ըսաւ։

— Սուս կեցի՛ր, մա՛րդ, քեզմէ աւագակ չելլեր։

Այս խօսքին վրայ Սարգիսը զայրացաւ։

Այ, կը տեսնե՞ս, դուն միշտ ատանկ ես, կնի՛կ, երբ կուզեմ երթալ գործ մը ընել, դրամ շահիլ, չես թողուր և վերջն ալ կըսես թէ «ծոյլ ես, աշխատանք չես սիրեր»։

Ասոր վրայ Նոյեմբարը շատ բարկացաւ, որոշեց այս անգամ աղւոր դաս մը տալ անոր։ Կամացուկ մը գնաց բակին դուռը կեցաւ, խաբելով փողոց հանեց էրիկը ու դուռը վրան փակեց։

Սարգիսը ինքզինքը բոլորովին մինակ տեսնելով փողոցին լռութեան մէջ, վախցաւ, ու սկսաւ խնդրել, աղաչել կնոջը, որ զինքը ներս առնէ։ Բայց Նոյեմբարը այս անգամ լսել իսկ

չուզեց անոր, մտաւ տուն, քիչ մը հաց ու պանիր դրաւ կապոցին մէջ, և դուռին տակէն անոր տալով ըսաւ. «Քնա՛, մինչեւ որ ինձի բռններով հարստութիւն չը բերես, քեզի դուռը չեմ բանար»։

Խեղճ մարդը ճարը կտրւած ուսը նետեց անոր տւած կապոցը, դաւազան մը առաւ ձեռքը, ու խաչակնքելով երեսը, գիւղին ճամբան բռնեց։ Բաքերախտաբար իրենց փողոցին ծայրը մեծ կաղնի ծառ մը կար, որուն բունը պարագ էր։ Ան խիստ ահով շուրջը աղւոր մը քննելէ ետքը հոն մտաւ, ու ամբողջ գիշերը քնացաւ։ Առտուն կանուխ, երբ շուրջինները հետզհետէ նշմարւիլ սկսան, դեռ թռչունները չարթնցած, կամաց մը դուրս ելաւ իր թաքստոցէն, Աստուծոյ անունը տաւ ու, խաչակրնաքելով երեսը, ճանապարհ ինկաւ։

Դեռ գիւղի փողոցին մէջ, ամբարի գէղին քով հաւկիթ մը տեսաւ, ծռեցաւ վերցուց և պահեց գրպանին մէջ։ Քիչ վերջն ալ այժի մահէն գործւած պարանի կտոր մը գտաւ, որը նոյնպէս վերցնելով ծոցին մէջ պահեց։

Երբ գիւղէն բաւականաչափ հեռացեր էր, նկատեց, որ արեւն արդէն մէկ մարդաչափ բարձրացեր էր հորիզոնէն։ Ան ճանապարհը շարունակելով հասաւ անձրեւի ջուրերէն դոյացած լճակի մը։ Շատ յոգնած ըլլալով, հոն կանաչ խոտերուն վրայ նստեցաւ, հանեց ուսին

կապոցը ու սկսաւ ճաշել: ճաշէն վերջ կրնակին վրայ պարկեցաւ ու ինքնիրենը խորհիլ սկսաւ: Ան մտաբերեց իր տունը, իր կնիկը—բարի, խելօք, աշխատասէր Նոյեմզարը—իրեն հետ պատահածը, ու գլուխը ծանրացաւ. աչքերը արցունքով լեցւեցան... Սարգիսը կուլար: Վերջը, երբ բաւականին հանգստացաւ, կամաց-կամաց հինը մոռացութեան տալ աշխատեցաւ: «Եղածը եղած է, պէտք է հաշտուիլ կատարածին հետ» վճռեց ան ու ոտքի ելաւ:

Քանի մը քայլ հագիւ հեռացեր էր նստած տեղէն, երբ լծակին եզերքը մեծ թիւով նստած գորտեր տեսաւ, «եկուր ասոնցմէ մէկը բռնեմ, ո՞վ գիտէ, գուցէ օրին մէկը պէտք ըլլայ ինծի» խորհեցաւ ան ու բաւական չարչարելէ ետքը հաղիւ յաջողեցաւ հատ մը բռնել եւ կտոր մը լաթի մէջ փաթեցնելով, ծոցը դնել՝ պահել:

Կէս օր էր, երբ հասաւ անտառի մը: Ճամբան ատկէ կանցնէր: Այլեւ երկար չուզեց մըտածել ան, Աստուած կանչեց ու մտաւ անտառ:

Դարևոր ու հսկայ ծառերը գլուխնին մինչև երկինք հասցուցած փակեր էին արևին ճամբան, ու ո՛չ մէկ հատիկ ճառագայթ կը յաջողեր ներս մտնել անտառին խորքը: Այս կիսամութ, խորհրդաւոր ու անվերջ տարածութիւնը տեսակ մը սառստուրով պատեր էր անոր սիրտը: Ան կը ստածէր ետ գառնալ, բայց հազիւ քայլ մը բերէր, երբ յանկարծ թռուիկով

չարժեցան ու անոնց մէջէն նապաստակ մը գուրս ելնելով անտառին մութին մէջ անյայտացաւ: Թէև այս դէպքը բաւական վախոց վայն, բայց միևնոյն ատեն տեսակ մը քաջութիւն ներշնչեց անոր: Ան սկսաւ մտածել «Եթէ վախկոտ նապաստակ մը կրնայ հոս, անտառին մէջ ապրիլ, մի՞թէ ես չը պիտի կրնամ ասկէ անցնիլ. արդե՞օք ես նապաստակէն ալ վախկոտ եմ»: Ու եզրակացուց որ՝ ո՛չ: Եւ այսպէս ինքն իրենը սիրտ տալով ճամբան շարունակեց:

Քանի ժամ քալած ըլլալը ինքն ալ չը գիտէր, միայն երբ անտառէն գուրս ելաւ, տեսաւ, որ արևը քնանալու կը պատրաստէր: Այլեւ ազատ չունջ՝ քաշեց, փառք տաւ Ստեղծողին ու թեթեցած սրտով ճամբան շարունակեց: Անտառ մտաւ վախկոտ, անկէ ելաւ սրտոտ: «Այլեւ ո՛չ մէկ բան կրնայ ինծի ստրնափեցնել» մտածեց ան:

Երբ քիչ ետքը մեծ ծառի մը հասաւ, հանեց ուսէն հացին կապոցը եւ գլխին տակ դնելով քնացաւ:

Յաջորդ առտուն, երբ Սարգիսը արթնցաւ, շատ ուրախ ու զւարթ զգաց զինքը: Կտոր մը հաց ու պանիր ուտելէ ետքը շարունակեց ճամբան: Բաւական գացեր էր արդէն, երբ նկատեց, որ կտոր մը սև ամպ իրեն դիմացի

բլուրի ետեէն կամաց-կամաց վեր կելլէր։ Քանի մը վայրկեան ետքը ան տեսաւ թէ ի՞նչ պէս ամպը հետզհետէ վեր բարձրանալով ցըր-ւիլ սկսաւ, դաշտին մէջ սև կէտ մը թողլով։ Այդ կէտը երթալով կը մեծնար և վերջը հըս-կայ մարդու մը կերպարանք առաւ։ Այլևս պարզ տեսաւ, որ այդ մեծամեծ քայլերով իրեն մօտիկցող մութ կէտը մարդակերպ հսկայ մըն էր։ Դէմ առ դէմ փորձութեան ու վը-տանդի մէջ գտնուելով, ինքզինքը ժողւեց, ըստ սովորութեան երեսը խաչակնքեց ու անվախ քայլերով առաջ անցաւ։ Երբ բաւականին մօ-տիկցեր էր հսկային, տեսաւ, որ ամպի քու-լանները չնչառութեան ատեն անոր քիթէն բեր-նէն դուրս կելլէին։ Քաջ Սարգիսը ձախ ձեռքը կրծքին վրայ դնելով, աջով գլխարկը հանեց, ու խոնարհելով գլուխը, բարձր ձայնով ողջու-նեց զայն։ Հսկան այդ թղուկին համարձակու-թեան վրայ զարմանալով, արհամարական հայայր մը նետեց անոր վրայ։ Այդ վարկեանին անոր աչքերը զոյգ մը վառած ածուխի կը նը-մանէին։ Բայց Սարգիսը ո՛չ միայն չը վախցաւ այդ նախաձգէն, այլ և թեթև ժպիտ մը փախցուց դէմքին վրայէն։ Այս առնականու-թիւնը կասկածի մատնեց հսկան։ Ան այդ պղտիկ մարմնին մէջ մեծ ուժի մը գոյութիւնը նկատեց, ուստի փորձեց մէկ փշելով վերցնել զայն մէջտեղէն։ Բայց բարեբաղդաբար, Սար-

գիսին կարճ հասակը պատճառ եղաւ, որ փո-թորիկը անոր վրայէն անվնաս անցնէր։ Երբ առ ալ տեսաւ հսկան, սաստիկ զարմացաւ ու զիջեցաւ խօսիլ անոր հետ։

— Ի՞նչ կենդանի ես դուն — հարցուց ան։

— Մարդ եմ ես — պատասխանեց Սար-գիսը։

— Ո՞ւր կերթաս։

— Սա կողմերը հսկայ մը կայ, անոր քով կերթամ։

— Ինչո՞ւ կերթաս։

— Երեկ առտու, երբ ես գործով հարեան գիւղն էի գացեր, ան մեր տունն է եկեր, ու իմ ոչխարի ամբողջ հօտը ոչնչացուցեր, հիմա կերթամ փոխարէնը առնելու։

— Դուն այդ պղտիկ հասակովդ ի՞նչպէս կրնաս անկէ բան մը առնել։

— Է՛հ, ըսաւ Սարգիսը թեթև ժպիտով մը — ճիշտ է, ես հասակով պղտիկ եմ, բայց հոգիով մեծ եմ։ Ո՛չ մէկը կրնայ յաղթել ինծի։

Այս խօսքին վրայ հսկան աւելի կատրեցաւ ու մենամարտի հրաւիրեց Սարգիսը, որպէսզի անոր ձայնը մէկէն կտրի։

— Լաւ, ըսաւ Սարգիսը — ես ուրախու-թեամբ կ'ընդունիմ քու առաջարկըդ, մինակ մէկ պայմանով, նախ քան այդ, մեր ուրիշ կարողութիւններով մրցինք իրարու հետ։

Այս առաջարկը թէև սաստիկ զայրացուց, բայց միևնոյն ատեն խիստ ալ հետաքրքրեց Հսկան:

— Աղէկ, բաւ ան, ես համաձայն եմ, սկսէ նայինք:

— Եկուր, բաւ Սարգիսը, մազ մը հանենք մեր կուրծքին վրայէն, որուն մազը որ հաստ բլլայ, ան յաղթող հանդիսանայ:

Հսկան ուրախ — ուրախ ձեռքը կուրծքը տարաւ և անկէ մեր պզտիկ մատին հաստութեամբ մազ մը հանեց:

Սարգիսն ալ ձեռքը կուրծքը տարաւ և գիւղի ճամբան գտած չիւանը (թօկը) հանեց անկէ: Հսկան դարմացաւ:

— Դուն յաղթեցիր, բաւ ան յուզած:

— Ով որ քարը սեղմելով մէջէն ճերմակ ու գեղին ջուր հանէ, ան յաղթական բլլայ բաւ նորէն Սարգիսը:

Հսկան գետնէն քար մը վերցուց և ձեռքին մէջ սեղմելով փռչի դարցուց զայն:

Իսկ Սարգիսը ծոցէն հանելով հաւկիթը, սեղմեց և անոր մէջէն գեղին-ճերմակ ջուր հանեց:

— Նորէն դուն յաղթեցիր — պոռաց Հսկան բարկացած:

— Ով որ մարմինն վրայէն մեծ ոջիւ գտնէ, ան բլլայ վերջնական յաղթողը — բաւ Սարգիսը:

Հսկան անմիջապէս իր կուրծքէն մուկի ձագին մեծութեամբ ոջիւ մը հանելով Սարգիսին առջևը դրաւ:

Սարգիսն ալ բովն եղած գորտը ձեռքը բռնած անոր հրամցուց:

— Այս անգամ ալ դուն յաղթեցիր — մեզմ ու շողոքորթ ձայնով բաւ Հսկան,

— Զէ՛, ա՛յ մարդ, ես կը տեսնեմ որ դուն ալ ինձմէ պակաս ուժովը չես, ալ ի՞նչ պէտք կայ մենամարտելու այսօրէնէ եկուր աղբարաննք:

Այս խօսքին վրայ Սարգիսը քիչ մնաց ուրախութենէն խելքը կորսնցնէ: Ալ ինչ բռել կուզէ, որ մեծ գոհունակութեամբ ընդունեց անոր առաջարկը:

Իսկ հիմայ - շարունակեց Հսկան - եկուր մեզի երթանք, տուներնիս մօտ է, գիշերը կը հանգստանաս, առտուն կանուխ գործիդ կերթաս:

Սարգիսը վախճալով, որ այդ ճաշը սուղի կրնայ նստիլ իրեն, յոգնածութիւնը պատճառ բռնելով մերժեց անոր առաջարկը:

Բայց Հսկան համոզեց զայն և ուսին վրայ նստեցնելով կէս ժամէն իրեն տունին առջև իջեցուց:

Երբ դռնէն մտան, Հսկան ուղեց իր բոլոր կարողութիւնը ցուցնել անոր, ուստի և առաջին հանդիպած սենեակին դուռը բանալով ներս հրաւիրեց զայն: Հոն Սարգիսը զգաց, որ Հրս-

կտրին չնչառութեան պատճառով կը կորսնցնէ իր հաւասարակշռութիւնը և այլևս չի կրնար ոտքի վրայ կենալ: Քանի մը վայրկեան ետքը այնքան թուլցաւ, որ յանկարծ ինքնզինքը սենեակին մէջ եղած պահարանին վրայ գտաւ: Հսկան առանց համկնալու անոր այգչափ արագ վեր բարձրանալուն պատճառը, սարսափէն հարցուց:

— Ինչո՞ւ համար այդտեղ ես բարձրացեր:

Սարգիսը չուզելով իր տկարութիւնը անոր ցուցնել, ըսաւ.

— Ելեր եմ ծակերը բռնելու, որ չը կրնաս ասկէ փախչիլ:

— Ի՞նչ ըսաւ Հսկան ու սարսափած դուրս փախաւ սենեակէն:

Սարգիսը քիչ մը սպասեց, և երբ բոլորովին ապահով եղաւ, որ Հսկան այլևս չըկայ տունին մէջ, կամացուկ մը վար իջաւ ու սկսաւ սենեակներն ու ներքնայարկերը պրպըտել:

Ի՞նչ ահագին հարստութիւն . . . Ինչե՞ր չը գտաւ այդ տունին մէջ: Սենեակներէն մէկուն մէջ միմիայն գոհարեղէն կար, միւսին մէջ թանկագին քարեր, երրորդին մէջ՝ ոսկի, չորրորդին մէջ արծաթ, հինգերորդին մէջ . . . բայց ո՞ր մէկը ըսեմ . . . մէկ խօսքով, եթէ Սարգիսը 40 ուղտ ունենար և բոլորն ալ մէկէն բեռցուներ ու ամեն օր երթար իրենց տունը պարպեր ու վերագառնար, դարձեալ հազիւ

տարւան մը ընթացքին վերջացներ այդ ամբողջ հարստութիւնը: Իսկ երբ վար գնաց, ներքնայարկի սենեակներէն մէկուն մէջ մարդկային մարմնի ոսկորներ գտաւ, ուրիշ տեղ հին ու նոր կտրած գլուխներ կային թարմ արիւնի մէջ թաթախած: Ամենամեծ սենեակի մը մէջ փակւած տեսաւ ահագին թիւով մարդիկ որոնց դեռ Հսկան չէր յաջողած ուտել ոչընչացնել: Այս դուռը բանալով բոլորն ալ ազատ արձակեց Սարգիսը: Ամենէն վերջ, ախոռատուն մտաւ, ուրտեղ մեծ քանակութեամբ ձիեր, ջորիներ, ուղտեր կային կապւած: Ատէ եօթը հատ աղւսր ուղտ ընտրելով դուրս հանեց և իր ազատած մարդոց օգնութեամբ ամեն կարգի թանկագին իրերով սկսաւ բեռցունել:

—

Այն ատեն, երբ մեր Հսկան սարսափած, գլուխն առած կը փախչէր սեփական տունէն, ճամբան կաղ աղւէսի մը պատահեցաւ: Այս աղւէսը կասկածելով, որ Հսկան իրեն վրայ կուգայ, մտածեց քովը վազել և ձեռով մը կաշին ազատել: Ու երբ Հսկան՝ արդէն բաւական մօտիկցեր էր իրեն, աղւէսը իւր գլուխը երկընցընելով, անոր արագ վազելուն պատճառն ուղեց համկնալ: Հսկան քանի մը վայրկեան կեցաւ ու պատմեց բոլորը: Աղւէսը հասկցուց անոր, որ այդ մարդուն ըրածը պարզ խորամանկու-

թիւն է եղեր ուրիշ ոչինչ, և խորհուրդ տաւ անմիջապէս վերադառնալ ու լաւ մը պատժել զայն: Հսկան չը հաւատարմով աղւէսին, բայտ՝ Եկո՛ւր քեզի հետ մէկետեղ երթանք, եթէ ճիշտ ըլլայ ըսածըդ, ամեն տեսակ նւերներ պիտի տամ քեզի: Իսկ եթէ ոչ, անոր փոխարէն քեզի պիտի պատժեմ: . . . :

Աղւէսը համաձայնեցաւ: Եւ Հսկան աւելի շուտ տեղը հասնելու համար զայն իր ուսին վրայ դնելով արագ քայլերով գէպի տուն վերադարձաւ:

Քաջ Սարգիսը, երբ ուղտերը արգէն բերձուցեր վերջացուցեր էր, ակոսատունէն հանեց ամենալաւ ձիերէն մէկը, հագաւ զէնք ու զրբահ, խաչակնքեց երեսը ու ցատկեց ձիուն վրայ նստաւ: Հոն եզոզ բոլոր ազատածները մեծ օրհնենքներով զինքը ճամբու գրին:

Ամբողջ ճամբան մէկ բան միայն կը մըտածէր, ի՞նչ ձևով իրենց գիւղը պիտի մտնէ և ի՞նչպէս իր նոյեմդարին հետ պիտի խօսակցի: Երբ բաւական երթալէն ետքը գլուխը վեր վերցուց իր ուրտեղ ըլլալը հասկնալու համար, յանկարծ նորէն ծանօթ ամպը երեցաւ հորիզոնին վրայ: Ան իսկոյն հասկեցաւ, որ եկողը Հսկան է, և այն ալ իրեն համար է որ կուգայ: Առանց ինքզինքը կորսնցնելու, կռիւի պատր-

րաստ գիրք մը առաւ: Եւ երբ Հսկան մօտիկցեր էր արգէն, Սարգիսը անոր ուսին վրայ թառած աղւէսը պարզ կերպով տեսաւ: Ան կանկածեցաւ, թէ անպատճառ աղւէսն է Հսկային վերադառնալու խելքը տուողը, որոշեց այս անգամ ալ անոր միջոցաւ իր նպատակին հասնիլ: Ու պոռաց:

— Ծա՛տ շնորհակալ եմ քեզմէ աղւէ՛ս, հիմա կը հասկնամ, որ դուն քու խօսքիդ տէրն ես եղեր: Կը յիշեմ, դեռ քանի մը օր առաջ էր, որ քեզի բռնեցի հաւնոցիս մէջ՝ գողութեանդ ատեն և դուն աղաչեցիր պաղատեցիր որ չըսպանեմ քեզի, փոխարէնը խոստանալով ոչխարներուս հօտը ոչնչացնող Հսկան բերել ինծի: Եկո՛ւր, մօտ եկո՛ւր, բեր քովս այդ անամօթը: Ես ալ քու լաւութիւնդ չը պիտի մոռնամ, ասկէ վերջը դուն իմ գլխուս վրայ տեղ ունիս:

Հսկան լսեց այս բոլորը, սաստիկ զայրացաւ աղւէսին ու բռնելով անոր ոտքէն, այնպէս մը գետին զարկաւ, որ խեղճին ամենամեծ կրտուռ ականջը մնաց: Իսկ ինքն ալ կաշին ազատելու համար անասնի արագութեամբ գէպի քովի անտուար փախաւ: Բայց խօսքը մէջերնիս մնայ, մեր Սարգիսը ինքն ալ շատ զարմացաւ իր խելքին վրայ:

Արգէն գիշեր էր, երբ երկար ու տաղա-կալի ճամբորդութենէ ետքը ան իրենց գիւղը մտաւ: Նորէն լուսընկայ գիշեր էր, ու լուսինը

ճիշտ երկնքի մէջտեղը կեցած բոլոր գիւղը կը լուսաւորէր: Ուղտերու վիզերէն կախւած բոժոժներու ձայնին վրայ բոլոր գիւղացիք տուներէն դուրս վազեցին: Անոնք շատ զարմացան, երբ տեսան որ, բարաւանը Սարգիսին դուռին առջեւ կեցաւ: Այդ ձայնին վրայ Նոյեմզարն ալ փողոց վազեց. և երբ դուռը բացաւ ու նայեցաւ միանգամայն չւարած մնաց: Սարգիսը հասկցաւ որ կինը զինքը չճանչցաւ, ու բախ-ու բախ ըսաւ.

— Հիմա դուռը պիտի բանաս, բեռներով հարստութիւն եմ բերեր քեզի:

Նոյեմզարը ճանչցաւ ամուսնոյն ձայնը ու դուռները լայն-լայն բացաւ. Սարգիսը ձիէն վար ցատկելով կնոջը ձեռքը համբուրեց ու ըսաւ.

— Ծնորհակալ եմ քեզմէ, կնի՛կ, դուն չըլլայիր ես ո՛չ քաջ, ո՛չ ալ հարուստ պիտի ըլլայի: Կարիքը հնարագէտ ըլլաւ ինծի:

Այսպէս հաշտեցան անոնք ու այլևս մինչև իրենց կանքին վերջը ո՛չ մէկ անգամ չվշտացան իրարու: Այս բանը գիւր եկաւ Ստեղծողին, որը մանչ գաւաղ մը տաւ անոնց: Տղան մեծցաւ իրեն հայրենիքին օգտակար մարդ դարձաւ:

Անոնք երկար ատեն գոհ ու երջանիկ ապրեալն ու մեռան խոր ծերութեան մէջ:

ՆՈՅՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԼՈՅՍ ԵՆ ՏԵՍԵՐ

1. ԼԱՒԱԴՈՅՆ ՊԱՐԳԵԻՐ քրգ. Խ. Եզանեան 3 լէտ

2. ՔԱԶ ՍԱՐԳԻՍԸ հեղինակ. « 4 «

ԳԻՆ 4 ԼԵՎԱ

Մամիոյ ատկ է.

ԾՆՈՒՆԴԻ ԳԻՇԵՐԸ

8884

2013

